

**Interna
ve Šternberku
v novém
strana 2**

**Třídění je součástí
odpadového
hospodářství
strana 3**

**Sportovní hry
seniorů
obrazem
strana 12**

Olomoucký kraj

ČÍSLO 8 | ZÁŘÍ 2022 | ROČNÍK 21 | NÁKLAD 291 300 KS

MĚSÍČNÍK PRO OBČANY OLOMOUCKÉHO KRAJE

O životní prostředí kraj pečuje s láskou

Olomoucký kraj si uvědomuje důležitost a nutnost péče o životní prostředí. Proto se hejtmanství snaží motivovat a pomáhat všem, kteří se o životní prostředí zajímají nebo v této oblasti podnikají různé aktivity. Kraj pomáhá nejen finančně, ale ty nejzajímavější projekty každoročně oceňuje Cenou kraje.

O dotace z Programu na podporu aktivit v oblasti životního prostředí a zemědělství byl letos obrovský zájem. Sešlo se 85 žádostí a radní na doporučení příslušné komise podpořili drtivou většinu žadatelů. Celkem kraj rozdělil více než pět milionů korun. „Uvědomujeme si důležitost a nutnost péče o životní prostředí, proto se snažíme veřejnost k ekologickému chování motivovat a pomáhat těm, kteří už různé aktivity v této oblasti podnikají,“ uvedl Martin Šmída, radní Olomouckého kraje pro oblast životního prostředí, odpadů a zemědělství.

Jednasedmdesáti žadatelům rozdělil kraj 5,2 milionu korun. Jedná se o projekty, které mají například zadržovat vodu v krajině, přispívat k rozvoji biodiverzity nebo je jejich smyslem výsadba či údržba alejí. Oproti loňskému roku se podařilo zdvojnásobit finanční podporu projektů, které jsou přínosem pro životní prostředí v kraji.

Miliony jdou na obnovu poničených lesů i hospodaření s vodou

Naposledy letos kraj přispívá majitelům lesů napadených kůrovcem. Zájem

Rybářský ráj. Rozvoj areálu Čertovy rybníky na Konicku (na snímku) finančně podpořil Olomoucký kraj.

Foto | Olomoucký kraj

projevilo jedenáct žadatelů a dotace využijí na výsadbu nových dřevin v poničených lesích. „Vnímám jako dobrou zprávu, že se zájem o tuto dotaci stále snižuje, můžeme tak letošní příspěvek považovat za zdárnou tečku za kůrovcovou kalamiťou a nadále se věnovat ostatním a mnohdy opomíjeným funkcím lesa,“ uvedl radní Martin Šmída s tím, že mezi žadatele rozdělí hejtmanství více než jeden a půl milionu korun. Peníze poslouží na výsadbu ve třetím a čtvrtém vegetačním stupni, tedy v místech s nadmořskou výškou od 400 do 700 metrů. V příštích letech bude kraj finančně podporovat konkrétní aktivity přínosné pro životní prostředí nebo podpoří druhovou rozmanitost lesů, aby byly odolnější vůči kůrovci.

Částka 21 milionů korun jde letos do oblasti vodohospodářské infrastruktury. „Čistá voda v krajině je základem péče o životní prostředí. Olomoucký kraj to dobře ví, a proto podporuje všechny aktivity, které k tomuto cíli směřují,“ dodal Martin Šmída. Dotační program na podporu vodohospodářské infrastruktury má celkem tři tituly – výstavba, dostavba a rozšíření ČOV, dále výstavba a rozšíření vodovodů a do třetice obnova environmentální funkce krajiny.

„Žadatelům v prvním titulu jsme rozdělili zhruba 10 milionů korun, ve druhém 9 milionů a ve třetím 2 miliony. Vyhověli jsme jedenácti žádostem o dotaci,“ upřesnil radní Šmída.

Juraj Aláč

SLOVO HEJTMANA

Tuhle zemi jsme nezdědili po předcích, máme ji půjčenou od našich dětí

Vím, že to asi není první věc, kterou teď řešíte. Protože zdražování, energetická krize i válka na Ukrajině a její následky na nás doléhají a budou doléhat velmi tvrdě. Přesto chci připomenout, že je tady celá řada dalších problémů, na které nesmíme zapomínat. A jedním z nich je ochrana životního prostředí. Věnuje se jí toto vydání krajského zpravodaje.

Zatímco následky mnoha jiných chyb, kterých se dopouštíme, vidíme často velmi brzy, v případě ekologie je tomu jinak – často trvá i několik desetiletí, než se dozvíme, co jsme udělali špatně – že jsme až příliš regulovali řeky a potoky, dříve smíšené lesy proměnili ve smrkové plantáže a malá úrodná políčka rozorali do obřích lánů a ty jsme melioracemi, nešetrným hospodařením a chemií leckde přetvořili na neúrodné zóny bez života. A teď se nám to všechno vrací i s úroky.

Olomoucký kraj považuje ochranu životního prostředí za svoji hlavní prioritu. Díky penězům z hejtmanství se už podařila spousta skvělých věcí – finance šly na obnovu kůrovcem poškozených lesů, máme strategii, jak nakládat s odpadem (od roku 2030 bez možnosti skládkování) a podporujeme řadu projektů, jejichž cílem je zadržování vody v krajině. Aby naši zemi nenichlo sucho, nebo naopak bleskové povodně. Hodně investujeme také do nových čističek odpadních vod.

Hlavní hybnou silou, která se na zlepšení životního prostředí podílí, ale nejsou krajské dotace, nýbrž vy – lidé, kterým není jedno, v jaké krajině žijeme ani co se v ní bude dít třeba za padesát let. Každý vami vysazený strom, ušetřený litr vody nebo kilogram vytrádkového odpadu se počítá. Moc vám za to děkuji.

**Josef Suchánek,
hejtmán Olomouckého kraje**

Seniorské cestování po dvouleté pauze táhlo

Od začátku srpna připravil Olomoucký kraj ve spolupráci s cestovní kanceláří Pivoňka oblíbené seniorské cestování. Po dvouleté covidové pauze mohli senioři z kraje za spoluúčast 200 korun absolvovat výlet v regionu s průvodcem a obědem. Navštívit mohli třeba Rejvíz, Velké Losiny, Zlaté Hory, pivovar v Litovli nebo zámek Bouzov – autobusy vyjízděly z několika měst z celého kraje. Foto | Olomoucký kraj

ČÍSLO MĚSÍCE

48 288 000

Tolik korun je letos vyhrazeno na dotační tituly Olomouckého kraje v oblasti životního prostředí a zemědělství

Kraj zná Babičku roku

Titul Babička Olomouckého kraje 2022 získala třiasedmdesátiletá Blanka Vrbková (druhá zprava) z Olomouce – Chomoutova. Soutěžící na cestě k vítězství podporovalo v pavilonu A olomouckého Výstaviště Flora okolo sedmi set seniorů. Vítězka před porotou a publikem vystoupila v hanáckém kroji a za doprovodu manžela, dcery a vnučat předvedla zpívanou scénku. Stříbrnou medaili vybojovala Alena Havránková ze Zábřehu, která v rámci volné disciplíny recitovala s loutkou Kašpárka. Třetí příčku pak obsadila Jana Absolonová ze Skrbně. Ta porotu zaujala svou šikovností při výrobě kraslic.

Foto | Olomoucký kraj

Hejtmánství chce koupit další nové sanitky

Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje chce získat v příštím roce 25 až 32 moderních záchranných vozidel. Dotace by pokryly většinu nákladů.

„Celkové předpokládané náklady na nákup sanitek jsou 115 milionů korun s tím, že kraj bude usilovat o 90 procent finančních zdrojů z integrovaného operačního programu a od státu,“ vysvětlil radní Petr Lysek. Kolik sanitek se kraji podaří získat, bude jasné až po ukončení veřejné zakázky. Do

služby by měly první vozy nastoupit už příští rok.

„Sanitky budou vybaveny například novými lampami s prouděním vzduchu k dezinfekci ambulantního prostoru, transportními plicními ventilátory, pojízdnými křesly nebo například nosítky s podvozkem. Nové vozy chceme nasazovat po etapách s tím, že poslední kusy by měly začít sloužit v roce 2024,“ uvedl náměstek hejtmana pro oblast zdravotnictví Dalibor Horák.

Juraj Aláč

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji, že se staráte

Dělat starostu / starostku na obci nebo ve městě není žádný med. Vím to moc dobře, protože se s řadou představitelů místní samosprávy denně setkávám.

Kdekdo vám vyčítá rozbité chodníky, výmoly na cestách, chybějící cyklostezku nebo třeba drahé energie – i když za to nemůžete. Za opravenou školu, školku nebo autobusové zastávky už ale poděkování často nepřijde. Stejně tak se jako samozřejmost někdy bere nově postavené hřiště, fungující kanalizace nebo vodovod.

Starostování je zkrátka řehole, a někdy hodně nevděčná. Blíží se komunální volby a já bych proto rád všem starostkám a starostům za jejich obětavou práci ze srdce poděkoval. Vím, že vám to nenahradí stovky probdělých nocí ani pocuchané nervy, ale snad to alespoň trochu potěší. I díky vám se nám zde žije dobře.

Děkuji, že se staráte.

Josef Suchánek, hejtmán Olomouckého kraje

Šternberská interna už funguje v novém pavilonu

Závěr srpna vypadal ve šternberské nemocnici jako z filmu Kulový blesk. Do nového pavilonu interních oborů se za pomoci hasičů stěhovalo přístrojové vybavení a další zařízení nejen z oddělení, ale také z celé jednotky intenzivní péče a akutní ambulance.

Následující den – 31. srpna, se do nové budovy přesunuli i aktuálně hospitalizovaní pacienti. „Přestěhovat jsme museli všechno tak, aby na připravená a vybavená oddělení mohli být přesunuti hospitalizovaní pacienti. Se stěhováním pacientů i mobiliáře nám pomáhali členové Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje,“ uvedla Katarína Bučková, ředitelka Nemocnice AGEL Šternberk.

Pavilon je chloubou krajského zdravotnictví

Výstavba nového interního pavilonu Nemocnice AGEL Šternberk probíhala od samotných základů, díky čemuž mohla

vzniknout budova odpovídající veškerým požadavkům jak pro moderní léčbu, tak i komfort pacientů. Ti mají nově k dispozici moderní ambulantní prostory, pokoje hotelového typu s klimatizací, vlastním sociálním zázemím i designovým interiérem, ale i přístrojové novinky. Budova splňuje provozní, prostorové a hygienické požadavky na péči o pacienty 21. století a zároveň má charakter pasivní nízkoenergetické stavby, díky čemuž bude energeticky téměř soběstačná. Standardní lůžková oddělení najdou příchozí v prvním a druhém patře nové budovy, JIP ve třetím a akutní ambulanci v přízemí.

„V průběhu výstavby pavilonu jsme občas z řad odborné i laické veřejnosti zaznamenali pochybnosti, jestli se při současném nedostatku lékařů a sester podaří nový provoz personálně zajistit. Jsem velmi rád, že se Olomouckému kraji ve spolupráci se silným partnerem – společností AGEL – tyto pochybnosti podařilo rozptýlit. Plný provoz nového pavilonu interny bude nezpochybnitelným přínosem ke zvýšení kvality zdravotní péče v našem regionu,“ uvedl při stěhování náměstek hejtmana Dalibor Horák.

Projekt byl spolufinancován Evropskou unií – Fondem soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí. „Nový pavilon nemocnice ve Šternberku přišel na 259 milionů korun, z rozpočtu Olomouckého kraje šlo na stavbu budovy více než 200 milionů,“ dodal neuvolněný krajský radní Ivo Mareš.

Juraj Aláč

Do nového pavilonu se musela klinika přestěhovat během jednoho dne, pomáhali proto profesionální hasiči.

Foto | Olomoucký kraj

Řidiči cisteren trénovali rizikové situace

Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje byl hlavním garantem unikátního mezinárodního projektu, jehož cílem bylo rozvíjet česko-polskou přeshraniční spolupráci mezi organizacemi, které zajišťují bezpečnost, a stanovit správnou praxi v oblasti prevence nehodovosti vozidel s právem přednosti v jízdě. Zaměřen byl především na příhraniční oblast Jeseník-Glucholazy-Nysa. Region je totiž specifický svou polohou a klimatickými podmínkami, které negativně ovlivňují bezpečnost jízdy.

Díky evropskému projektu prošli řidiči profesionálních i dobrovolných jednotek hasičů a obecních policíí výcvikem na speciálním polygonu Libros v Ostravě. Zároveň si

dovednosti a schopnosti prohlubovali prostřednictvím moderních technologií založených na EEG Biofeedback. Toto speciální zařízení hasiči pořídili v rámci projektu společně s unikátním testovacím softwarem, který měří rychlost a efektivitu rozhodovacího procesu řidiče. Nově hasiči získali 46 palubních kamer do zásahových vozidel, kterými sledují reálný provoz i reakce příslušníků na různé nepředvídatelné situace.

Expertní skupina díky testování a psychologickému

výzkumu chování řidičů dospěla k několika poznatkům. Zásadní pro prevenci nehod je výběr řidičů zásahových vozidel a jejich odborná a praktická příprava. Významnou roli také hraje výrazné označení automobilů, aby i za zhoršené viditelnosti byly nepřehlédnutelné. Důležitá je i edukace ostatních účastníků provozu. Mělo by se stát standardem, aby se už v autoškolách řidiči učili, jakým způsobem na silnici reagovat na záchranná vozidla s majáky.

Juraj Aláč

Projekt Správná praxe – Prevence nehodovosti vozidel s právem přednosti v jízdě v regionu Jeseník – Nysa je spolufinancovaný v rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Praděd prostřednictvím programu Interreg V-A Česká republika – Polsko.

Obyvatelé kraje skvěle třídí, vylepšit chceme recyklaci

Vytvořit funkční a udržitelný systém odpadového hospodářství i poté, co nebude možné odpad ukládat na skládku, je hlavním posláním Servisní společnosti odpady Olomouckého kraje, a. s. S jejím projektovým manažerem Lukášem Václavíkem jsme probrali budoucnost odpadů v kraji.

Co je hlavním smyslem servisní společnosti – kdo je jejím členem a z jakého důvodu? Jaké výhody z toho plynou?

Servisní společnost odpady Olomouckého kraje, a. s. (SSOOK), tvoří obce, které spolupracují při nakládání s komunálním odpadem. Chceme společně s městy a obcemi Olomouckého kraje čelit výzvam, jež jsou spojeny s plánovaným ukončením skládkování a stanovenými

na dotřídění objemných odpadů, jak vyžaduje legislativa od roku 2025.

Systém nabídne nejlepší technologii, jež umožní dotřídovat směsný i separovaný odpad. Tak budeme schopni co nejvíce surovin směřovat k materiálové recyklaci, případně k energetickému využití do zařízení v Olomouckém kraji i mimo něj. Naopak se maximálně obejít bez skládek, jejichž poplatky se budou každý rok skokově zvedat.

investičními záměry na následujících 8 let. Podařilo se nám vytvořit ekonomický model financování projektu, který věříme, že bude moct být plošně akceptován všemi obcemi pro dosažení cíleného výsledku. Obce by měly být schopny investiční záměr zafinancovat z prostředků z vlastních rozpočtů, výjimečně si budou muset svůj investiční podíl půjčit.

Jak se daří v Olomouckém kraji třídít odpady? V jaké míře se daří vytríděné suroviny recyklovat?

Občané Olomouckého kraje skvěle třídí, ale kvůli chybějícím technologiím nejsme schopni předat k recyklaci takové množství, jaké bychom si přáli. V posledních letech nás ale trápí zvyšující se produkce objemných odpadů, což je z velké míry způsobeno novým trendem, známým pod anglickým názvem „fast furniture“, kdy lidé často obměňují interiéry svých domovů a tím produkují velké množství objemných odpadů.

Kolik odpadu v současné době končí na skládkách a existují nějaké normy, jak musí odpadu ubývat?

Nový zákon o odpadech stanovuje recyklační cíle 55 procent materiálové recyklace všech komunálních odpadů v roce 2025, následně 60 procent v 2030 a 65 procent v roce 2035. Nejlepší města v Olomouckém kraji dosahují úrovně 48procentního materiálového využití, což není úplně to stejné jako materiálová recyklace, tak jak to definuje evropská legislativa. V loňském roce bylo v Olomouckém kraji skládkováno 180 tisíc tun komunálních odpadů.

Jak jsme na tom v porovnání s Evropou v produkci a třídění a zpracování odpadu?

Velký rozdíl mezi námi a Evropou je krom výše zmíněného také produkce, kdy my s odpadem nenakládáme tak dobře, ale zároveň ho ani tolik neprodukujeme. Míra skutečné recyklace je ale tristní právě kvůli tomu, že u nás vládlo skládkování a na energetické využití se dlouhé roky hledělo skrz prsty. Přitom zařízení na energetickou úpravu odpadů – lidově spalovny, mají přísnější limity na čištění spalin než plynové elektrárny. Materiálová recyklace byla spíše populárním módním slovem, než že by se to skutečně dělalo. Naštěstí se to ale mění i díky tomu, že výrazně roste poptávka po recyklatech. Můžete například vidět, že nápojářů uvádí podíl rPET na svých obalech. Náš záměr dotřídovacích linek odpad právě roztrídí na materiál, z kterého se mohou znovu vyrábět nápojové lahve nebo díly pro automobily a to, co se nebude hodit pro průmysl, se přemění na palivo pro teplárny.

Juraj Aláč

SLOVO ODBORNÍKA

Tomáš Šrom
vedoucí oddělení ochrany životního prostředí, Krajský úřad Olomouckého kraje

Oblast péče o životní prostředí v Olomouckém kraji je velmi pestrá. Samotná podpora hejtmanství spočívá jak v udělování dotací, tak například i v koordinaci a plánování jednotlivých aktivit, které se tematikou životního prostředí zabývají. Prostřednictvím komise životního prostředí máme také úzké vazby na různé spolky.

Dotace mohou jednotlivci i organizace čerpat například na aktivity, jako je výsadba stromů, zadržování vody v krajině nebo výukové programy. Další důležitou oblastí, o kterou se staráme, je odpadové hospodářství. Velký důraz klademe na čistotu vody v krajině – i zde mohou zájemci využívat různé formy finanční podpory.

V úvodu zmiňovanou pestrost hezky dokládá naše spolupráce se záchrannými stanicemi zvířat – také ty jsme letos finančně podpořili částkou 300 tisíc korun. A k popularizaci celé tematiky skvěle přispívají Ceny Olomouckého kraje za životní prostředí, které hejtmanství každoročně uděluje.

Juraj Aláč

Systém nabídne nejlepší technologii, která umožní dotřídovat směsný i separovaný odpad. Tak budeme schopni co nejvíce surovin směřovat k materiálové recyklaci.

Lukáš Václavík
Servisní společnost odpady Olomouckého kraje, a. s.

recyklačními cíli, které jsou spjaty s prudkým nárůstem cen skládkovného.

Nejnoveji hejtmanství společně s městy a obcemi v regionu pracuje na novém projektu úpravny odpadu, v jehož rámci by do roku 2025 v Olomouci mělo vyrůst dotřídovací centrum, které bude zpracovávat odpad od všech zapojených měst a obcí. To jim dá jistotu, že budou mít kam dávat odpad i po zákazu skládkování. V další etapě by pak vznikly linky i na severu kraje a také infrastruktura

Členy SSOOK je většina velkých měst v Olomouckém kraji, ale i menší obce skrze spolek Odpady Olomouckého kraje, který sdružuje 64 obcí.

Co se povedlo společnosti v letošním roce realizovat – jaké jsou plány na další období?

V letošním roce se povedlo vytvořit jasnou a uchopitelnou vizi společnosti „Olomoucký kraj leader v materiálovém využití odpadů do roku 2030“ spolu s jasnou strategií a konkrétními

Zbytky z domácností umí přeměnit i na palivo pro automobily

Vladislav Drotár
projektový manažer

Od roku 2016 funguje bioplynová stanice v Rapotíně na Šumpersku, kde zpracovávají biologicky rozložitelný odpad organického původu. Jsou to jednak zbytky z restaurací, kuchyní, stravoven, jídelen apod., jednak prošlé potraviny z velkoobchodů, vadné šarže z potravinářské výroby a samozřejmě také kuchyňské zbytky od občanů. Od svého spuštění spolupracuje bioplynka s městy a obcemi v okolí, kde se lidé naučili třídít i gastroodpad. „Od samého spuštění projektu bylo vidět na kvalitě i množství odpadu, že lidé skutečně pochopili, co do nádob na kuchyňský odpad patří, co ne, v jakých obalech odpad vřazovat a podobně. Takže na

kvalitu si stěžovat nemůžeme. Pravidelná komunikace s odpovědnými osobami z měst a obcí výše zmíněné jen potvrzuje. Co se týče třídění, někde to pochopitelně trvá déle, než tuhle recyklační novinku objeví většina obce. Ale zjistili jsme, že jde skutečně zejména o dostatečnou osvětu. Ideální situace byla v Šumperku, kde jsme za rok od zahájení spolupráce s obcí vytrídili celých 90 tun gastroodpadu,“ uvedl projektový manažer bioplynové stanice v Rapotíně Vladislav Drotár. Část odpadu přitom Energy financial group zpracovává ve stanici EFG Rapotín BPS, část v EFG Vyškov BPS, a to zejména na základě vzdálenosti daného producenta: obce, města či firmy. K Šumperku se přidal Bludov, Velké Losiny, Rapotín a další města včetně Olomouce, Nového Jičína, Opavy nebo Lutína. Odpad přiváží i ze vzdálenějších měst – z Hodonína, Uherského Brodu nebo Koprivnice. Letos v září svaz gastroodpadu zahajují města

Krnov, Litovel, Uničov, Slatnice a v říjnu se přidává Přerov.

Z odpadu vzniká teplo, metan a hnojivo

Produktem bioplynové stanice v Rapotíně je v prvé řadě teplo, dále elektrická energie a nyní velmi zásadní biometan, tzv. BioCNG. Odpad umí zařízení zpracovat vysoce efektivně, co zbyde z výroby energie, je využitelné jako hnojivo pro zemědělské účely. „Teplem vytápíme část bytových domů v obci, zbytkové teplo používáme pro vlastní energetické zásobování bioplynky. Biometan přitom jako jediná společnost v ČR vyrábíme a zároveň dodáváme do distribuční sítě,“ upřesnil Vladislav Drotár.

Stanice zpracuje ročně 30 000 tun bioodpadu, což odpovídá produkci zhruba 5 milionů Nm³ bioplynu a 23 000 tun organicko-minerálního hnojiva. Celé zařízení je instalováno v uzavřených budovách, takže zápach zpracovaného odpadu

Bioplynová stanice v Rapotíně dodává vyrobené teplo části obce, ročně zpracuje 30 tisíc tun odpadu.

Foto | EFG Rapotín BPS

je minimální. „V počátečních letech provozu byly v ojedinělých případech řešeny stížnosti na zápach, který vznikal za určitých podmínek, především při změnách počasí a s tím souvisejícími změnami tlaku. Dnes už tyto problémy neřešíme, což je dané zejména tím, že emise pachových látek eliminujeme biofiltry

a podtlakovým ventilačním systémem v halách. Také nádoby na sběr gastroodpadu jsou vybaveny těsněním a přítlačnou klapkou, takže někteří starostové si to vyloženě pochvalovali, protože díky našim nádobám mizí například i problémy s hloďavci,“ dodal Drotár.

Juraj Aláč

Do škol půjdou ještě letos další investice

Krajští radní schválili další investice do škol v regionu. Někde se zaměří na obnovu budov, jinde zase použijí peníze na lepší vybavení. Například střední škola v Hanácké ulici v Šumperku dostane prostředky na rekonstrukci stropu, ve šternberské základní škole finance využijí na opravu vjezdu a Střední škola logistiky a chemie v Olomouci se může těšit na nové vstupní schodiště. „Jde o schválený plán oprav a investic našich příspěvkových organizací. Některé mimořádné výdaje pokryjí rezervní fondy škol. Na plánu investic spolupracujeme přímo se školami, protože samy nejlépe vědí, co je potřeba pořídit nebo opravit. Tento postup se velmi osvědčil,“ uvedl Aleš Jakubec, radní pro oblast školství.

V Jeseníku peníze poputují na novou střechu dětského domova. Kvalitu výuky v hranické střední průmyslové škole pak podstatně pozvedne plamenový fotometr. „Jde o spektrální přístroj, s jehož pomocí lze určit množství látky v roztočku na základě intenzity zbarvení plamene,“ vysvětlila Iva Ullrichová, která v Hranicích vyučuje právě chemii.

Eva Knajblová

Začal nový školní rok. Hejtman zamířil do Přerova a Tovačova

Hejtman Josef Suchánek přivítal v první školní den společně s krajským radním pro vzdělávání Alešem Jakubcem žáky hned dvou středních škol. Společně zamířili do Přerova a Tovačova.

„Jsem moc rád, že zájem mladých lidí o řemesla a technické obory roste. Věřím, že vás škola

“*Hejtmanství podporuje studijní obory miliony korun ročně a snaží se tak reagovat na poptávku po profesích, na které firmy netrpělivě čekají.*”

Josef Suchánek
hejtman Olomouckého kraje

i praxe bude bavit a že vás bude naplňovat i vaše budoucí profese,“ řekl učňům a studentům ve Střední škole technické v Přerově hejtman Suchánek. Budova tamní školy prošla v minulosti modernizací, na které se finančně podílel také kraj. Dnes nabízí řadu učebních i maturitních oborů a navštěvuje ji téměř čtyřista žáků.

První školní den přijel pozdravit žáky dvou škol na Přerovsku hejtman Josef Suchánek a radní pro školství Aleš Jakubec.

Foto | Olomoucký kraj

Další zastávka zástupců Olomouckého kraje byla v Tovačově, kde působí rezbářská škola. Kromě uměleckořemeslného zpracování dřeva tam vyučují tradiční obory truhlář nebo design interiéru a nábytku. „Kdybych si mohl znovu vybrat, kterou cestou v životě půjdu, možná bych si zvolil právě práci se dřevem. Jenže už jednou jsem se pořezal na cirkulárce, takže by

to nemuselo dobře dopadnout. Vy jste ale určitě daleko zručnější, tak ať jde dílo dobře od ruky,“ popřál tovačovským rezbářům a truhlářům radní Jakubec.

Hejtmanství podporuje studijní a učební obory miliony korun ročně. Snaží se tak reagovat na poptávku po profesích, na které firmy netrpělivě čekají. Studijní stipendia proto nabízí nejen šikovným elektrikářům,

tesařům nebo právě truhlářům, ale třeba i studentům, kteří se zaměřují na obsluhu CNC strojů.

Mezi děti, tentokrát do krajské firemní mateřské školy, se vydal také radní pro oblast životního prostředí a zemědělství Martin Šmída. Předškolákům rozdál praktické sady s materiály, které je naučí, jak třdit odpad.

Eva Knajblová

Představujeme poslance Olomouckého kraje

Tomáš Müller
Poslanec PČR

Jaké problematice se jako poslanec věnujete?

Jsem členem Hospodářského výboru a podvýboru pro energetiku. Hlavním tématem, kterému se teď věnuji, jsou právě energie a jejich cena. Jsem v úzkém kontaktu s panem ministrem průmyslu a obchodu Jozefem Síkelou a s dalšími poslanci za STAN. Ceny energií se kvůli ruské válce šplhají do astronomických výšin, a proto je potřeba, aby vláda mimořádně reagovala a lidem pomohla. Připravili jsme návrh, kdy stát bude domácnostem dávat slevu na první megawatthodinu surové energie. V celkové spotřebě tak většinu domácností zlevní ceny elektrické energie o přibližně 20 % ročně. Podobně budeme postupovat i u plynu. Víme také, že elektřinu zdražuje kšeftování s emisními povolenkami, proto chceme systém prodeje revidovat.

Co považujete za největší problém Olomouckého kraje a jak se dá podle vás řešit?

Znám náš kraj velmi dobře a proto vím, že lidi hodně trápí jeho dopravní spojení, špatný stav silnic a infrastruktura obecně. Když bude dobrá infrastruktura, bude se dařit podnikům, když se bude dařit podnikům, budou lidé vydělávat více peněz. V roce 2024 by se měly konečně zahájit přípravné práce pro výstavbu úseku D35 mezi Mohelnicí a Moravskou Třebovou.

Co chcete pro Olomoucký kraj udělat ve svém funkčním období?

Především musíme pomoci lidem vyrovnat se se zdražováním energií, to je priorita nejen pro Olomoucký kraj. Chystáme opatření, které ve střednědobém horizontu cenu energií zlevní – především rozvoj takzvané komunitní energetiky. Domácnosti budou díky solárním panelům a dalším zeleným zdrojům vyrábět vlastní energii, jejíž přebytky budou dodávat do centrální sítě, a zase jiné domácnosti si tuto energii budou moct koupit. V Poslanecké sněmovně podporuji investice a směřování dotačních programů právě do této oblasti.

Jaké místo v Olomouckém kraji máte nejraději?

Náš kraj je tak rozmanitý, že vybrat jen jedno místo, které mám nejraději, je skoro nemožné. Je jich zkrátka spousta – Jeseníky, okolí Bradla, Dražanská vrchovina, Litovelské Pomoraví, Olomouc a její historické centrum a spousta dalších. Zrovna v pátek jsem se účastnil historických slavností v centru naší hanácké metropole a bylo to opravdu moc příjemné.

Kam za odpočinkem a zdravím v Olomouckém kraji

Když tvůj pohyb vážne, navštiv naše lázně

Nedaleko města Přerov v malé obci Bochoř se nachází nejstarší lázně na Moravě, takzvané Moravské Piešťany.

Historie léčebného pramenu v Bochoři sahá až do druhé poloviny 14. století, první zmínka o léčebném pramenu byla v písemnostech z roku 1580, a tím patří k nejstarším lázeňským místům na Moravě. Již v roce 1627 ho zakreslil coby lázně s léčivým pramenem J. A. Komenského do své mapy, která byla vydána v Amsterdamu.

Majitelé bochořských lázní se v průběhu let měnili a o jejich věhlas se zasloužili za první republiky především lékaři Palačtí. V dobách největší slávy měl o jejich koupi zájem dokonce továrník Tomáš Baťa, lékař Alois Palacký je ale nikdy neprodal. Až později

je prodali panu Zanáškovi a panu Petříkovi. Lázně si prošly pohnutou historií během první a druhé světové války a zejména po roce 1948, kdy byly znárodněny.

Od roku 1950 převzala lázně národní správa MNV v Bochoři. V roce 1953 přešly lázně pod Komunální služby města Přerova a v roce 1967 se opět vrátily zpět obci, která je využívala až do roku 1991. Od roku 1992 byly lázně provozovány podnikem Služby města Přerova.

Od 1. října 2009 jsou lázně provozovány opět obcí Bochoř, která je postupně renovuje. Letos se provádí výměna starých oken za nová plastová.

Díky složení sirnato-železitého léčebného pramene se lázně nazývají Moravské Piešťany. Lázeňská voda je kalná, načervenalá,

chuti poněkud nasládlé, stahující a je bez zápachu. Je chladná a pro koupele se přiměřeně ohřívá. Obsahuje vedle síry, železa a vápníku hlavně kyslíčnky kovů: hořčíku a manganu.

Bochořské lázně mají prokazatelně pozitivní léčebné výsledky u nemocí pohybového ústrojí a revmatického onemocnění. Působí kladně na klouby a svaly. Součástí rehabilitace jsou i různé druhy masáží a rašelinové nebo bylinné zábaly.

Lázně se nachází v okruhu několika větších měst, proto jsou využívány převážně dojíždějícími klienty. Nabízí i krátkodobé relaxační pobyty s řadou procedur.

Gabriela Skopalová

Kvůli kytici pro Masaryka přišli o možnost studovat

Olga Rozehnalová v roce 2022, pamětnice z prostějovského gymnázia. Foto | Paměť národa

Začalo to květinou položenou k poctě Tomáši Garrigueovi Masarykovi. Skončilo to vyhozením celé jedné maturitní třídy prostějovského Gymnázia Jiřího Wolkera. Psala se padesátá léta.

Jaro roku 1953 bylo významné hned z několika důvodů. Pátého března zemřel sovětský diktátor Josif Vissarionovič Stalin. Devět dnů nato si smrt přišla pro československého prezidenta Klementa Gottwalda. A sedmého března někteří lidé slavili výročí narození Tomáše Garriguea Masaryka. Prostějované k němu měli vřelý vztah – prvorepublikový prezident jejich město dvakrát navštívil.

Problémová socha

Snaha Prostějovských uctít Masarykovu památku sahá až do roku 1921, kdy tehdejší ministr veřejných věcí František Kovářík

věnoval 20 000 korun na postavení pomníku. Soutěž vyhrál návrh Otakara Španiela a Františka Gahury. Slavnostní odhalení bylo narušeno Mnichovskou dohodou v roce 1938 a socha přečkala válku ukryta pod zemí. Světlo světa spatřila znovu v říjnu 1946, ale již o dva roky později po Vítězném únoru začala znovu vadit. Komunistická strana rozhodla, že musí zmizet. Po jejím tajném odstranění v roce 1953 došlo v Prostějově k občanským nepokojům. Problém byl, že většina demonstrierajících patřila k dělnickému stavu, což se komunistům nehodilo a hledali se noví viníci. A studenti

z maturitní třídy Gymnázia Jiřího Wolkera položili k Masarykovu pomníku květiny...

Destilace Stalinových vousů

Olga Čermáková, jejíž příběh Paměť národa zaznamenala v roce 2018, byla jednou ze studentek postižené třídy: „V roce 1953 jsme cítili veliký tlak i ve vyučování, protože najednou jsme se dozvěděli, že to, co bylo dříve dobře, je najednou všechno špatně.“ Studenti tím spíše cítili potřebu přihlásit se k demokratické tradici. Složili se na kytici, kterou k soše chtěli položit. Přesto, že bylo dva dny po smrti Josefa Stalina a komunisté vyhlásili státní smutek, sešli se spolužáci 7. března ve svátečním ustrojení. Na tento den vzpomíná také Olga Rozehnalová, kterou Paměť národa natočila letos v červnu: „Učitelka, když nás viděla ve

Syn vlivného kádrováka ty naše protistátní hovory přednášel doma panu otci a ten to donesl až na StB.

svátečním, poslala nás hrabat listí na zahradu, ať nejsme na očích. A ten den vyšla v novinách Stalinova fotka. My holky jsme hrabaly a kluci zapálili oheň s pomocí těch novin a volali na nás: „Pojďte se podívat, děláme suchou destilaci Stalinových vousů!“

Zákaz studia na všech školách v zemi

Studenti v ten den kytici skutečně u pomníku položili. Jenomže nevěděli, že v jejich řadách je informátor. Syn vlivného kádrováka přibyl do třídy počátkem školního roku výměnou za

jiného spolužáka. „A on ty naše protistátní hovory přednášel doma panu otci a ten to donesl až na StB. Zčistajasna přišli do třídy dva chlapi, náš třídní šel mezi nimi a klepal se jako ratlík. Začali nás vyslyšet, ale bylo jasné, že stejně už všechno ví,“ říká Olga Rozehnalová. Celá třída pak byla vyloučena nejen ze studií, ale i ze všech středních škol v Československu. Studenti, pokud se chtěli k maturitě vrátit, museli rok odpracovat v dělnických pozicích. Mnoho z nich se ke studiu již nikdy nevrátilo.

Jitka Andrysová, dokumentátorka Paměti národa

Paměť národa existuje díky Vám | Hrdinové 20. století odcházejí. Nesmíme zapomenout. Dokumentujeme a vyprávíme jejich příběhy. Znáte ve svém okolí někoho, jehož příběh bychom měli zaznamenat? Kontaktujte nás telefonicky na 777 763 388. Záleží Vám na odkazu minulých generací, na občanských postojích, demokracii a vzdělávání? Pomozte nám! Při pravidelné podpoře se stáváte členy Klubu přátel Paměti národa. Vaše příspěvky nám pomáhají udržovat kontinuitu naší práce a umožňují nezávislost. <https://podporte.pametnaroda.cz>
Děkujeme statutárnímu městu Olomouc a Olomouckému kraji za podporu při natáčení příběhů pamětníků.

Kraj zajišťuje sváteční provoz lékáren

Olomoucký kraj zajišťuje ve dnech státních svátků, kdy jsou zavřena i velká obchodní centra a jejich lékárny, pohotovostní lékárenskou službu. Hejtmánství na sváteční provoz lékáren přispívá ze svého rozpočtu a ročně vyjde na statisíce korun.

Zajištění lékárenské pohotovostní služby		
Okres	Otevírací doba	28. 9. 2022
Olomouc	Nonstop pohotovost*	Fakultní nemocnice Olomouc, výdejna v budově A I. P. Pavlova 185/6, Olomouc
Prostějov	9:00–13:00 hodin	Lékárna Centrum zdraví s. r. o. Vodní 4545/25, Prostějov
Přerov	9:00–13:00 hodin	Lékárna MD Boh. Němce 371/7a, Přerov
Šumperk	9:00–13:00 hodin	Lékárna Nemocnice Šumperk Nerudova 640/41, Šumperk
Jeseník	9:00–13:00 hodin	Lékárna Jesenia s. r. o. Fučíkova 1238/16, Jeseník

* Mimo běžnou otevírací dobu lékárny je k dispozici pohotovostní okénko. Služby lékárny jsou tedy dostupné 24 hodin 7 dní v týdnu.

JESENÍK | Odbahnění, obnova břehů a pěších komunikací, vybavení novým mobilním, nové molo a úprava zeleně, to je obsahem rekonstrukce okrasného rybníčku na ulici Denisova v Jeseníku. Úprava rybníčku a okolí byla jedním z vítězných návrhů participativního rozpočtu Tvoříme Jeseník. Lokální oprava ale nestačí, město proto přistoupí k celkové revitalizaci za necelých 11 milionů korun.

PŘEROV | Město Přerov rozšiřuje nabídku obecního bydlení o startovací byty s cílem podpořit mladé lidi na začátku samostatného života a začátku pracovní kariéry. Z bytového fondu ve vlastnictví města byly vyčleněny dva byty o velikosti 2+1, které jsou určeny jako bydlení pro mladé rodiny, páry či jednotlivce. Doba nájmu bude na tři roky s možností ročního prodloužení.

PROSTĚJOV | Oblíbené sdílení kol bude cyklistům v Prostějově k dispozici i v následujících letech. Novinkou ale bude nový provozovatel této služby. O provozování systému veřejného sdílení jízdních kol se v letech 2023–2024 postará firma REKOLA Bikesharing s.r.o., Praha, která nahradí stávající společnost NEXTBIKE. Jednat se bude o sdíleném užívání 140 jízdních kol na nejméně 40 stanovištích.

JAKÝM ZPŮSOBEM, NEBO JAKÝM PROJEKTEM SE U VÁS SNAŽÍTE PŘÍSPĚT KE ZLEPŠENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ?

Radim Himmler
ředitel, Muzeum Komenského v Přerově, p.o.

Posláním specializovaného přírodovědného oddělení našeho muzea ORNIS (ornitologická stanice) je primárně zaměřeno na ochranu a zlepšování současného stavu životního prostředí. ORNIS provozuje záchranou stanici pro zraněné živočichy z volné přírody, nabízí ekologické poradenství a pro návštěvníky připravuje výstavy, vycházky do přírody, soutěže a další akce, které přibližují lidem přírodu, učí je ji poznávat a seznamují je s problémy životního prostředí a jejich řešení. V rámci probíhající rekonstrukce budovy ORNIS budou zapracovány prvky, které reagují na klimatické změny, jako střešní zahrady, solární elektrárna s úložištěm, maximální zachování zeleně či zasakující povrchy zpevněných ploch. Využívá přírodní materiály a ochranné polepy skleněných ploch proti nárazu ptáků. I každodenní provoz stanice se snaží být šetrný, např. tříděním odpadů, využíváním použitého kancelářského papíru, pořízováním věcí od místních chráněných dílen nebo využíváním ekologické dopravy.

Hana Vyhliďalová
ředitelka, Střední průmyslová škola v Přerově

Naše škola vychovává budoucí odborníky v oblasti elektrotechniky, strojírenství a informačních technologií, v průběhu studia klade důraz i na výchovu k udržitelnému rozvoji. Žáci jsou vedeni k šetření energiemi i k třídění odpadu, environmentální výchova je součástí výuky v prvních ročnících. Protože nejlepší výukou je vlastní zkušenost, probíhá na škole každoročně projekt Ekovýuka. Letos se uskutečnil už 13. ročník, zaměřený na zdroje energie. Právě tato tematika se letos stala pro celou naši společnost stěžejní. Součástí projektu byly i ekologické exkurze, žáci se seznámili s krajinou v okolí Přerova, chráněnými či historicky významnými místy. Každý rok vrcholí projekt vědomostní soutěží. Velké poděkování patří Olomouckému kraji a také statutárnímu městu Přerov za finanční podporu realizace těchto projektů.

Milan Maceček
Gymnázium, Šumperk

V rámci environmentální výchovy na Gymnáziu Šumperk jsme v uplynulém roce realizovali několik projektů a mnoho akcí. Za přispění Střediska ekologické výchovy Sever, Horní Maršov jsme zpracovávali celoroční projekt Učíme se péči o místo a s pomocí grantu Olomouckého kraje jsme řešili projekt Mladí pro klima. Zapojení žáci zpracovali návrhy na řešení školního dvora a okolí školy, instalovali ptačí pítka a hmyzí domečky, organizovali dvě sběrové akce na starý papír, kampaň Den bez palmového oleje, sázení stromků, instalovali záhony a zahradní jezírko na školní dvůr, účastnili se mnoha exkurzí, pomáhali na Dni Země a zorganizovali projektové dny pro mladší spolužáky. Za práci v oblasti EVVO byla naše škola oceněna mezinárodním titulem Ekoškola, který školní Ekotým s vedoucí ekologických aktivit převzaly v červnu 2022 v Praze.

Pavel Rušar
ředitel Vlastivědného muzea Jesenicka

Vlastivědné muzeum Jesenicka instalovalo do budovy Vodní tvrze na začátku roku nové plynové kotle. I když jejich provoz je oproti předchozímu systému vytápění úspornější, problém vidíme v tom, že nejstarší jesenická kulturní památka se jinak než plynem v podstatě vytápět nedá. Abychom co nejvíce šetřili naše životní prostředí, snažíme se o další snižování spotřeby této komodity a ve spolupráci s Olomouckým krajem připravujeme ještě před letošní zimou instalaci nového regulačního systému, který bude spotřebu monitorovat a optimalizovat.

Eva Machová
ředitelka, Domov Alfreda Skeneho Pavlovice u Přerova, p.o.

Na střechy budov domova pro seniory každý rok spadne až několik tisíc kubíků vody, která odtéká do kanalizace. Pro zalévání jsme dosud využívali pouze podzemní vodu ze studny, která má však omezenou kapacitu. Jsme proto velmi rádi, že jsme byli vybráni pro realizaci projektu instalace retenčních nádrží, který je zaměřen na efektivní nakládání se srážkovou vodou. Čtyři plastové podzemní nádrže jsou napojeny na stávající dešťové svody ze střech objektů. Tyto nádrže jsou vybaveny kompaktní ponornou vodárnou se zpětnou klapkou a samočistitelným filtrem. Voda bude distribuována zemním vodovodem k zahradnímu ventilu. Budeme ji využívat nejen k závlivce ohrožených dřevin revitalizovaného zámeckého parku, ale zejména k ochraně nově revitalizovaného ovocného sadu a zeleninové zahrady. Voda tak nebude odtékat bez užítku. Využitím srážkových vod dojde ke zlepšení mikroklimatu v krajině a zamezení škod ze sucha na vegetaci.

ZMĚNA V RADĚ OLMOUCKÉHO KRAJE

Na pozici uvolněného člena Rady Olomouckého kraje vystřídal Zdeňku Dvořákovou Kocourkovou její stranický kolega Petr Lysek (PirSTAN). Od 1. září převzal agendu v oblasti investic, evropských projektů, transparence, IT a Smart region.

Zlatá stuha vlaje ve Slatinicích

Zlatá stuha za vítězství v krajském kole soutěže Vesnice roku 2022 je od poloviny srpna ve Slatinicích. Starosta obce Ondřej Míkmek ji společně s diplomem a šekem na dvě stě tisíc korun převzal během slavnostního vyhlášení z rukou náměstků hejtmana Olomouckého kraje Ivo Slavotínka a Jana Šafaříka.

Obec Slatinice leží na východním úpatí Velkého Kosíře, který je posledním výběžkem Dražanské vrchoviny, uprostřed trojúhelníku měst Olomouc, Prostějov a Litovel. Mezi dominanty patří barokní kostel s farou, budova lázní, škola a sokolovna, mlýn nebo Lichtenštejnský dvůr, dnes využívaný obecním úřadem. Mezi významné kulturní akce tady patří především tradiční srpnové hody. „To, že jsme ocenění získali, je zásluha našich občanů, zejména dobrovolníků. Máme úžasný a bohatý spolkový život, na který se pak vážou investice. To je ten největší poklad,“ uvedl slatinický starosta Ondřej Míkmek.

Foto | Olomoucký kraj

VAROVÁNÍ POLICIE ČR

! POZOR !

VOLÁ VÁM „BANKOVNÍ ÚŘEDNÍK/POLICISTA“
A TVRDÍ, ŽE JE VÁS ÚČET V OHROŽENÍ?
MÁTE VYBRAT PENÍZE A OCHRÁNIT JE
VLOŽENÍM DO BITCOINMATU..

JE TO LEŽ!

! ZAVĚSTE !

PENÍZE VKLÁDEJTE JEN PRO
OBCHODOVÁNÍ, BITCOINMAT NENÍ
ÚSCHOVNA ŽÁDNÉ BANKY

158

Knížka o pěstounství – Maminek není nikdy dost

V nakladatelství Fortuna Libri vyšla před prázdninami knížka Petry Suchánkové Maminek není nikdy dost. Je to skutečný příběh ze života pěstounské rodinky a obsahuje i praktické rady, jak se stát pěstounem. V knize je vylíčena především výrazná citová deprivace dívky, která měla za sebou čtyři roky ústavní výchovy, nepoznala nic jiného a zanechalo to na ní své následky. Měla v sobě velkou citovou prázdnotu a nedůvěru k okolnímu světu.

Pěstounské děti, které jsou odebrané z rodin, mají za sebou často nejrůznější traumata,

ať už jsou to děti alkoholiků, drogově závislých, zneužívané nebo zanedbávané děti. Všechny mají nějaký svůj raneček trápení, který si s sebou nesou. A získat si jejich důvěru je vždycky těžké.

Primárně tedy knížka vznikla, aby přiblížila lidem pěstounství a poukázala na to, jak velký problém to je, když malé dítě stráví tak dlouhý čas v ústavní výchově. Popisuje dost otevřeně problémy, které nastávají, ale je tam i pár humorných příhod a úsměvných situací, takže se čtenář snad i trochu pobaví.

Zaneta Smejkalová

Prohlídky, konference, výstavy... Blíží se týden sociálních služeb

Týden sociálních služeb ČR se letos koná od 3. do 9. října a v tuto dobu se také představují jednotliví poskytovatelé sociálních služeb v rámci dnů otevřených dveří. Týden sociálních služeb je každoročně obdobím, kdy se setkávají poskytovatelé sociálních služeb, zástupci státu, krajů, měst a obcí a mnozí další odborníci, aby diskutovali

o sociálních službách. Je to období, během kterého probíhají desítky různých aktivit zaměřených jak na veřejnost, tak na zaměstnance, zaměstnavatele a další odborníky z oblasti poskytování sociálních služeb, ať již jde o konference, kongresy, workshopy, veletrhy sociálních služeb, výstavy, setkání, nebo i celostátní den otevřených

dveří poskytovatelů sociálních služeb.

Cílem akce je akcentování a zviditelnění sociálních služeb jako přirozené a nutné součásti každé moderní společnosti, tj. každé společnosti, pro kterou je důležitý důstojný život a integrace všech skupin jejích obyvatel.

Juraj Aláč

DRŽITELKA KŘESADLA 2021

Jana Janíková
Oceněná za činnost ve zdravotnictví

Déle než pět let Jana Janíková působí jako dobrovolnice v olomoucké fakultní nemocnici, a proto získala Křesadlo za působení ve zdravotnické oblasti. Ve svém volném čase odchází například k hospitalizovaným dětem, na dětskou onkologii i k dospělým na hematologii a účastní se i jednorázových akcí, jako je třeba Mikuláš.

Ocenění jste získala za činnost ve zdravotnické oblasti. Víte, kdo vás nominoval na ocenění Křesadlo, a jak vnímáte toto ocenění s odstupem času?

Na ocenění mě nominovala moje bývalá paní učitelka ze základní školy. Byla jsem překvapená, ale potěšilo mě to moc, to nebudu skrývat. Toto ocenění vnímám jako ocenění celého týmu, bez kterého by to nešlo, ať už ze strany Fakultní nemocnice Olomouc, našich koordinátorů, přátel a podpory v rodině. Takže je to kolektivní ocenění a já si tohoto moc vážím.

Křesadlo je cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci – jak tuto definici vnímáte vy?

Vždy mě to do zdravotnictví táhlo, ale i maminka nás naučila pomáhat, když to jde. Sama když mohla, tak pomohla. Takže mi nepřijde, že bych dělala něco neobyčejného, a hlavně mě moc těší, když vidím nějaké úspěchy a spokojenost ostatních.

Pokračujete nějakou formou v „dobrovolnictví“, které vám přineslo ocenění Křesadlo?

Ano, nadále působím v olomoucké fakultní nemocnici, i když covidová situace naše dobrovolnictví dost zpomalila. Ale věříme, že se vše zase rozjede tak, jak má.

Přemýšlela jste, že byste nominovala na tuto cenu někoho ze svého okolí?

Zatím nepřemýšlela, protože mě samotnou toto ocenění překvapilo. Dříve jsem o něm moc neslyšela, ale věřme, že není všem dnům konec. Na závěr bych chtěla podpořit lidičky, kteří by chtěli zkusit dobrovolnictví, přidejte se k nám a pojďte šířit radost.

Juraj Aláč

MILOSTIVÉ LÉTO

SE VRACÍ!

Máte dluhy u veřejnoprávních institucí? Je tu příležitost se jich zbavit. Máte šanci po dobu 3 měsíců od září 2022.

Je možné, že jste někdy nezaplatili něco, co jste zaplatit měli (například poplatek za svoz komunálního odpadu)? Z dluhu pár tisíc nebo dokonce jen pár stovek korun se kvůli úrokům z prodlení, exekucím poplatkům a dalším mohou stát pro někoho likvidační statisíce korun. Milostivé léto II je další šance, jak z toho ven. Byl schválen zákon, který nabízí lidem s dluhy vůči veřejnoprávním institucím vyřešit je jednou provždy. Jak? Pokud dlužník v období od 1. 9. 2022 do 30. 11. 2022 zaplatí původní dlužnou jistinu a jednorázový poplatek exekutorovi ve výši maximálně 1 815 Kč (včetně DPH), budou mu odpuštěny veškeré sankce, úroky z prodlení, poplatky či penále. Dluh, který exekutor vymáhá, se díky tomu může výrazně snížit a zcela zaniknout.

Lidé s dluhy u veřejnoprávních institucí, jako například dluhy na zdravotním pojištění či u obcí za nájem či poplatek za svoz komunálního odpadu, budou opět (a zřejmě již naposledy) moci od 1. 9. 2022 do 30. 11. 2022 využít jednorázovou možnost zaplatit svůj dluh výrazně levněji. Po uhrazení základní dlužné částky (tzv. jistiny), na jejímž základě závazek vznikl, a poplatku exekutorovi maximálně 1 815 Kč, bude penále, úroky (příslušenství) odpuštěno. Dojde k zastavení exekuce.

Podmínkou je, že dluh vymáhá exekutor. Na závazky, které si instituce vymáhají samy pomocí daňových nebo správních exekucí, se Milostivé léto II nevztahuje! Počet exekucí, na které lze uplatnit Milostivé léto II, není omezen. Milostivé léto II nemohou využít lidé v oddlužení.

Milostivé léto II se vztahuje např. na tyto dluhy vůči veřejnoprávním institucím:

- zdravotní pojištění
- koncesionářské poplatky (České televizi a Českému rozhlasu)
- jízdné v MHD
- obecní poplatky (např. za zvíře nebo odpady)

JAK POSTUPOVAT:

1. Zjistíte si své exekuce v Centrální evidenci exekucí. Pokud nevíte jak, na helpline 770 600 800 vám poradí či pomohou.
2. Napište exekutorovi dopis nebo e-mail s žádostí o vyčíslení dlužné jistiny a informujte ho, že využijete Milostivé léto II.
3. Zaplatte (v období od září do listopadu 2022) jistinu dluhu + 1 815 Kč pro exekutora a zbavte se dluhu jednou provždy.

Podrobné informace jsou dostupné např. na této webové adrese: <https://milostiveleto.cz>

PROFESIONÁLNÍ RADU ČI POMOC MŮŽETE ZÍSKAT U TĚCHTO ODBORNÍKŮ:

Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva, z. s.

Mgr. et Mgr. Nicol Homolková – @nicol.homolkova@poradna-prava.cz ☎ 773 154 568

Romodrom o. p. s.

Mgr. Petra Stonišová – @petrastonisova@romodrom.cz ☎ 778 491 142

Hranice (a Lipník n/B)

Lucie Mikšíková – @lucie.miksikova@clovekvtsni.cz ☎ 778 425 956

Jeseník

Petr Kabelík – @petr.kabelik@clovekvtsni.cz

Ladislava Kubišová – @ladislava.kubisova@clovekvtsni.cz ☎ 775 436 753

Olomouc (a Šumperk)

Lucie Holubcová Jirušková – @lucie.holubcova@clovekvtsni.cz ☎ 777 782 078

Vendula Kroupová – @vendula.kroupova@clovekvtsni.cz ☎ 777 367 873

Natalie Lisová – @natalie.lisova@clovekvtsni.cz ☎ 777 782 078

Olomouc

Petr Nosálek – @petr.nosalek@olomouc.charita.cz ☎ 736 764 804

Denisa Valná, DiS. – @plistikova@podaneruce.cz ☎ 770 146 457

Mgr. Klára Švomová – @klara.bezdekova@iporadna.cz ☎ 737 896 077

Prostějov (a Konice)

Monika Bartoníková – @monika.bartonikova@clovekvtsni.cz ☎ 770 190 854

Eva Vyhliďalová – @eva.vyhliďalova@clovekvtsni.cz ☎ 778 485 352

Denisa Valná, DiS. – @plistikova@podaneruce.cz ☎ 770 146 457

Prerov

Monika Osmanová – @monika.osmanova@clovekvtsni.cz ☎ 775 871 533

Monika Vínklarková – @monika.vinklarkova@clovekvtsni.cz ☎ 770 101 152

Martina Krejčířová – @poradna@prerov.charita.cz ☎ 777 729 521

Šternberk (a Moravský Beroun)

Kubešová Pavla, DiS. – @poradna.sternberk@sternberk.charita.cz ☎ 730 585 751

Šumperk (Hanušovice)

SPOLEČNĚ–JEKHEANE, o. p. s. – @poradna.sumperk@jekhetane.cz ☎ 725 101 815

Uničov

Bc. Jarošová Pavla – @poradna.unicov@sternberk.charita.cz ☎ 605 314 434

Litovel

Mgr. Milčická Jana – @poradna.litovel@sternberk.charita.cz ☎ 730 585 753

Zábřeh (a Mohelnice, Loštice)

Lenka Vágnarová – @poradna@charitazabreh.cz ☎ 736 509 420

Jana Gieselová – @poradna@charitazabreh.cz ☎ 721 085 919

Monika Hanušová – @poradna@charitazabreh.cz ☎ 737 439 217

KŘÍŽOVKA PRO VÁS

Ještě tento rok vznikne v Olomouckém kraji (znění v tajence), která povede po stávajícím turistickém značení ze Svatého Kopečku až na Velehrad. Trasa bude součástí mnohem většího projektu – Cyrilometodějské stezky, na jejíž realizaci se hejtmanství rovněž podílí a která se letos stala certifikovanou kulturní stezkou Rady Evropy. Projekt má posílit povědomí o slovanském odkazu, společných hodnotách, přiblížit historii regionu a také podpořit turistický ruch.

Tajenku křížovky zasílejte včetně kontaktních údajů (jméno a adresa) do **30. září 2022** na e-mailovou adresu: **tajenky.olkraj@regvyd.cz**. Jména tří vylosovaných luštitelů zveřejníme v následujícím čísle novin a od Olomouckého kraje získají věcné ceny. Výherci minulých tajenky ve znění Výrobek OK jsou: Urbánková Margit, Bohdík, Karel Stejskal, Olomouc, Josef Pálka, Plumlov

Luštitel odesláním znění tajenky uděluje správcí (Regionální vydavatelství, s.r.o., IČ: 27846717) souhlas se zpracováním svých osobních údajů (jméno, příjmení, e-mail, telefonní kontakt a adresa), a to ve smyslu Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR). Uvedené osobní údaje je nutné zpracovávat za účelem správy dat souvisejících s vyhlášením vybraných luštitelů křížovky zajišťované správcem. Tyto údaje budou správcem zpracovávány pouze po dobu nezbytně nutnou, po vyhlášení budou ihned odstraněny.

POMŮČKA: DSN, ION, MEGAN, ZMB	NAPOLO	STŘEDNÍ DĚLKA	AM. FILM T. CURTISE (1986)	ÚDIV	VIDINY VE SPANKU	NUŽE	PÍSMENO RECKÉ ABECEDY	ODVĚTVÍ	GHANSKÉ SIDLO	EURIPIDOVA TRAGIKO- MEDIE	RŮST	OBCHODNÍ AKADEMIE	HÝKAVÝ SUDOKO- PYTNÍK	DORUČOVA- TEL ZPRÁV	VÍCEHLAS	NEMOCNÍČNÍ ODDĚLENÍ
MEZINÁ- RODNI KÓD ZAMBIE						MAZUT						PRIMÁT			DĚTSKÝ POZDRAV PŘÍBUZNINO	
DRUH KLAVÍRU						NESSCHOP- NOST ŽIVOTA CHEM. ZN. YTERBIA						SLAMĚNÁ BRAŠNA (NÁŘ) AUTO				
OPAK PŘÍLIVU						CIZÍ JMÉNO (IVONA) MLETÁ SMĚS KÖRENI						BUJAROST NĚKAM (BÁSNIČKY)				
MILO				OBEHNAT	KILOBYTE ANGL. SKÁLA		ZN. RADIA ORGÁN ROSTLINNĚHO KVĚTU			KOSTRY BOLTEC ZVÍRETE						KÓD THAJSKA
	INIC. HERCE CUPÁKA	OHRAZENÝ POZEMEK PRO ZVĚŘ PŮVODNÍ OBYVATELE					SPOJKA PODŘADÍ JEDNOT. ROZDÍLU POTENCIÁLU		SMRŠTĚNÍ MODEL SPOTŘE- BIČŮ BOSCH				VÝTAH KUS			
INIC. NOSITELE NC LĚK Z ROKU 1932				ČLOVĚK Z VYSOČINY TRNOVNÍK				NÁRAZNIK OZNAČENÍ KRÁTKÉ ZPRÁVY NA MOBILU						GRYF		
TÁZACÍ ZAJMENO			TAJENKA 1 PALAČINKA												OSOBNÍ ZAJMENO DUPÁNÍ	INIC. HEREČKY CARDINA- LOVÉ
	ROD OPIC NÁRODNÍ PARK					ROZMACH ZESILOVATÍ					FURORE	HALUCINOGEN (LYSERG DIETHYL AMID) BOUČAČKA (DĚTSKÁ HRA)			OZNAČENÍ DRUH VLAKŮ SCHŮZE	
KOČOVNÍK					SYNOVĚ ANG. FIREMNÍ OZNAČENÍ) STÁTNI INFOR. SYSTEM (ZKR)			ZKR. NAŠÍ TELEVIZE	MPZ BOLÍVIE BELGICKÝ MALÍŘ			HLUPÁK MICHELLAN- GELOVA SOCHA VE FLORENCII				
SÍLA PŮSOBÍ PROTI JINÉ SÍLE								KOUŘ SVĚTOVÝ POHÁR						PŘEDLOŽKA	KYSELÁ POCHUTINA	DĚTSKÁ STAVEBNICE Z UM. HMOTY
	SPZ OLOMOUCE KOUPE		ŘEKA ANGLIE BABYLŇSKÝ BŮH MĚSICE			TAJENKA 2 DOMÁCÍ ZVÍŘATA								SLOVEN. OREL ZKRATKA ITAL. LIRY		
NA BLÍŽE NEURČENÉM MÍSTĚ				KÓD SLOVINSKA UKAZOVACÍ ZAJMENO		INICIÁLY PICASSA NĚM. VEJCE		PŘÍTAŽLI- VOST TU MÁŠ								
VZDÁT POCTU					ÚDER SEKEROU			POCHYTIT						SPZ DEGGEN- DORF (NĚMECKO)		
KLAVÍR					ŘÍMSKÝ 3			EGYPTSKÝ KŘÍŽ				ŘÍM. ČÍSLICEMI 550		SOMÁLSKÁ STUDNA		

VÍTE, ŽE...

Po celé republice je rozmístěno téměř 700 tisíc sběrných nádob a průměrná docházková vzdálenost k barevným kontejnerům je 89 metrů. Sběrnou síť zajišťuje déle než 20 let systém EKO-KOM ve spolupráci s více než 21 tisíci firmami, více než 6 tisíci obci ČR, ve kterých žije 10,5 milionu obyvatel. Díky tomu má v ČR možnost třídít 99 % celé populace.

Obyvatelé Olomouckého kraje mají možnost třídít své odpady aktuálně do 6 537 modrých kontejnerů na papír, 8 394 žlutých kontejnerů na plast, 7 399 kontejnerů na sklo, 1 505 kontejnerů na nápojový karton a 979 kontejnerů na kov. K tomu mají ještě k dispozici 13 802 menších nádob na papír a 20 844 na plast. Tyto nádoby mají lidé přímo u svých domů. Jedno veřejně přístupné sběrné hnízdo tak slouží v průměru pro 92 obyvatel.

www.jaktridit.cz

SUDOKU

			3				7	
		9	5				4	2
	7		4			9	8	
					2			7
		3	1		5	6		
1			9					
	6	8			3		5	
5	3				1	7		
	1				8			

6		5			8			4
		8		9				6
	7							1
3				8				
	9			3		1		8
					9			2
	4							7
	2			6		8		
	8		7			5		6

MĚSÍČNÍK OLMOUCKÝ KRAJ

- Periodický tisk ■ Vydává Olomoucký kraj ve spolupráci se společností Regionální vydavatelství s.r.o. ■ Adresa vydavatele: Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc, IČO: 60609460
- Registrováno pod číslem MK ČR E 13609 ■ Redakční rada: Radek Palaščák, Ivo Slavotínek, Dalibor Horák, Luděk Niče, Eva Knajblová, Jaroslav Kropáč, Petra Pášová, Juraj Aláč
- Redakce: Mgr. Juraj Aláč, olkraj@regvyd.cz ■ Distribuci do všech schránek v kraji zajišťuje Česká Pošta s.p., reklamace na dodávku novin na čísle 773 617 353 nebo e-mail: jurakova@regvyd.cz
- Inzerce: Jana Juráková – jurakova@regvyd.cz, Michal Novák – novak@regvyd.cz, Tomáš Karal – karal@regvyd.cz, Margita Šutovská – sutovska@regvyd.cz
- Číslo 9, ročník 21. Olomoucký kraj – periodický tisk Olomouckého kraje. ■ Toto číslo vychází 21. září 2022 v nákladu 291 300 kusů ■ Uzávěrka příspěvků do dalšího čísla je 29. září 2022

Naše krajina je krásná, vyžaduje však péči

Tématu životního prostředí se uvolněný člen Rady Olomouckého kraje Martin Šmída věnuje už od ukončení svých studií. Po absolvování univerzity v roce 2011 nastoupil na místo vedoucího kompostárny, kde pracoval až do svého zvolení krajským radním pro oblast životního prostředí, odpadů a zemědělství. Inicioval vznik Kompostářské asociace KompAs.

V jakém stavu je životní prostředí v Olomouckém kraji?

To je velmi obecná otázka, životní prostředí je velmi široký obor, zahrnuje stav půdy, vody, ovzduší, krajiny a veškeré fauny a flory a dalšího. A každá z těch oblastí by šla rozebrat do daleko většího detailu a pravděpodobně bychom všude odhalili nějaký problém – půda je mnohde velmi zasažená vzdušnou či větrnou erozí, voda chybí v krajině a ta podzemní je zase různě kontaminována pesticidy, chemickými hnojivy či něčím horším.

To nezní moc povzbudivě...

Ano, je toho k řešení spousta, ale abych byl spíše pozitivní, musím říct, že když se krajinou Olomouckého kraje procházím, tak i přes ty jednotlivosti, které by šly zlepšit, je naše krajina stále krásná a plná života a jsem rád, že v současné době má ze strany Olomouckého kraje velké zastání.

Co chcete do budoucna zlepšit v oblasti životního prostředí?

Byl bych rád, aby se lépe hospodařilo s vodou, a to jak s tou pitnou či naopak odpadní, tak tou v krajině či podzemí. K tomu máme několik dotačních titulů z příslušného fondu. Rád bych také, aby se ekologičtěji hospodařilo na zemědělské půdě, to se snažíme podpořit hlavně skrze pomoc regionální a udržitelné zemědělské produkce. To pomůže jak půdě, tak podzemním vodám. Samozřejmě je péče o ohrožené druhy a boj proti těm invazivním.

Co se týče podpory, můžete být konkrétnější?

Podporujeme například včelaře a mnoho dalších dobrovolnických spolků a jejich aktivit, ať již

osvětových a vzdělávacích, tak těch konkrétních zásahů v krajině, jako je výsadba a údržba stromořadí, zakládání motýlích louček a biopásů a podobně. Každý dobrý počin se počítá a k tomu se snažíme jako kraj motivovat. Některé významné počiny pak navíc oceníme i skrze udílení cen kraje.

Kraj ukončuje podporu výsadby smrku v lesích, co vás k tomu vedlo?

Je to taková pomyslná tečka za kůrovcovou kalamitou. Bral jsem to spíše jako podporu samotných vlastníků lesa pro zmírnění těch ekonomických dopadů. Les ale nevnímám jen jako zdroj pro dřevozpracující průmysl, les plní mnoho dalších služeb a ne všechny se dají přepočítat na peníze, a právě tyto funkce lesa bych rád vyzdvihl. Společně s komisí pro zemědělství a venkov jsme měli ambici zmíněný dotační titul přenastavit tak, abychom zvýšili druhovou rozmanitost a zasazené stromy oplocenkou ochránili před okusem spárkatou zvěří, ale ukázalo se, že po takových změnách by se vytrvale snižující se zájem o tuto dotaci snížil ještě výrazněji, proto bylo jednodušší celý titul zrušit a takto ušetřené peníze nasměrovat do míst, kde jsou více potřeba, ať je to právě péče o chráněná území, nebo podpora aktivit, které jsou pro životní prostředí přínosnější.

Kolik peněz má kraj vyčleňovaných na podporu životního prostředí – kam jde největší část?

Oblast životního prostředí je ve srovnání s ostatními rezorty typu sport, kultura nebo doprava skutečnou popelkou. Přesto se několika chytrými kroky

podarilo klíčové oblasti podpořit více než v minulosti. Zrovna doctate do aktivit pro životní prostředí nebo dotační titul pro obec na budování retenčních nádrží pro vodu v krajině se podařilo zdvojnásobit. Je to i díky tomu, že peníze určené obcím na investice do vodohospodářské infrastruktury nejsou přímo vázány na rozpočet, ale tento fond se plní z peněz za čerpání podzemních vod a podobně. Čili držíme princip, že peníze „za vodu“ jdou zpátky „do vody“.

Vybalíte si nějaký projekt, který žádal letos o finanční podporu a vám se vryl do paměti svým nápadem?

Těch bylo hned několik. U Vrahovic vznikne květnatá louka, která poskytne útočiště hmyzu a drobným živočichům a tím i přispěje ke zvýšení druhové pestrosti v regionu. Další louka vznikne i u Loučné nad Desnou, kde přibudou i motýlí pásy. V Jeseníku opraví lesní studánky, ty pomohou zadržet vodu v krajině a také poslouží

jako napajedla pro zvěř. V údolí Bělé zase opraví historické prameny v blízkosti lázni Jeseník, to opět pomůže zadržet vodu v krajině, a ještě vytvoří hezká místa pro pobyt v přírodě. U přerovské hvězdárny vznikne krajinný prvek, který podpoří biodiverzitu v místním biokoridoru.

A ve Vikýřovicích vysadíme u kapličky ve spolupráci s místní ZŠ nové stromy, keře a traviny. A mnoho dalšího. Chtěl bych i touto cestou poděkovat všem, kteří cokoli pro přírodu dělají, ať již s pomocí krajských peněz, nebo bez nich.

Zatím jsme vůbec nezmínili projekt Odpady Olomouckého kraje, který však po letech vykazuje značnou aktivitu. Můžete přiblížit, co se událo v této oblasti?

Rozhodl jsem se celý projekt restartovat, protože nebyl v dobrém stavu. To se podařilo a dnes máme plán na systém úpravy odpadu tak, aby města a obce měly jistotu, kam s odpadem po zákazu skládkování v roce 2030. Jde nám o municipální odpadové hospodářství. Ten princip je klíčový.

Můžete to trochu rozvést?

Určitě. Odpad je, podobně jako voda, strategickou surovinou, proto věřím, že by měla zůstat maximálně v rukou veřejnosti, tedy měst a obcí, případně státu. Vždy, když se veřejná sféra takového vlivu vzdala, přineslo to sice jednorázový příjem, ale dlouhodobě spíše problémy. Nejenže zahraniční nadnárodní korporace dlouhodobě zisky z takových strategických odvětví odkláníjí z republiky pryč, ale situace se ještě zhorší, když dojde na krizové situace, jako třeba nyní s plynem či elektřinou. Pokud nechceme, aby se nám podobná věc stala i s odpady, musejí mít obce a města klíčovou infrastrukturu ve svých rukou. U vody jsou to vrty a vodovody, u odpadů jsou to překladiště a dotřídovací linky. A takovou dotřídovací linku, která bude v rukou měst a obcí Olomouckého kraje, chceme vybudovat.

Jak tento projekt dopadne na obyvatele kraje?

Občan by žádnou změnu pocítit neměl, ten zkrátka ve správný čas vyveze popelnici před dům nebo bude nadále vynášet tříděné odpady do barevných kontejnerů. Pak přijedou popeláři a ti odpady odvezou stejně jako dřív. Jenom už nepojedou na skládku, ale do onoho společného zařízení, kde se odpady upraví.

Rozhodně bych všem obcím doporučil, aby se do projektu Odpady Olomouckého kraje zapojily. Výhody celého systému a třídící linky totiž budou moci využívat jen akcionáři Servisní společnosti Odpady Olomouckého kraje, ideálně skrze příslušný spolek.

Netřídí lidé už dost na to, abychom žádnou třídící linku nepotřebovali?

Lidé v Olomouckém kraji sice ve srovnání s ostatními třídí dobře, ale nadále bude potřeba se v třídění zlepšovat. Je žádoucí mít na dotřídovací lince odpady co nejčistší, aby se daly co nejvíce zobchodovat a využít materiálově. Odpady z barevných popelnic jsou využitelné lépe, znečištěný směsný komunální odpad z černých popelnic je naopak tou nejnákladnější položkou, proto by bylo skvělé, kdyby jej občané produkovali co nejméně.

Díky technologii naší plánované automatické dotřídovací linky dokážeme získat více jednotlivých druhů surovin a uplatnit je v recyklaci, zejména z barevných kontejnerů. A v menší míře to dokážeme i se směsným komunálním odpadem. Co se nepodaří předat k recyklaci, to upravíme do formy tuhého alternativního paliva k energetickému využití, a to přímo u nás v kraji v tepelnárnách v Přerově a posléze i v Olomouci.

Tak se připravíme na ukončení skládkování a uděláme maximum pro to, aby odpady nezdržovaly o tolik, jak to dnes hrozí. Tím klíčovým prvkem však zůstávají obce a občané – čím lépe budou třídít, tím tím lepších výsledků můžeme dosahovat.

Juraj Aláč

Jak správně třídít – co patří do barevných kontejnerů

ANO: Veškeré sklo není nutné rozbít, bude se dále třídít. Díky svým vlastnostem se dá skleněný odpad recyklovat do nekonečna.

NE: Keramika a porcelán, autosklo, zrcadla, drátované sklo, zláčená a pokovená skla. Varné a laboratorní sklo, stejně jako sklokeramika do zeleného kontejneru nepatří.

Vratné zálohované sklo vračejte zpět do obchodu.

ANO: Fólie, sáčky, plastové tašky, sešlápnuté PET láhve, obaly od pracích, čistících a kosmetických přípravků, kelímky od jogurtů, mléčných výrobků, balící fólie od spotřebního zboží, obaly od CD disků a další výrobky z plastů, polystyren jen v menších kusech.

NE: Mastné obaly se zbytky potravin, obaly od žiravin, barev a nebezpečných látek, podlahové krytiny.

ANO: Časopisy, noviny, sešity, krabice, papírové obaly, lepenka, knihy. Obálky s fóliovými okénky, papír s kancelářskými sponkami. Bublínkové obálky pouze bez plastového vnitřku.

NE: Celé svazky knih, uhlový, mastný nebo jakkoliv znečištěný papír.

ANO: Sešlápnuté krabice od džusů, vína, mléka a mléčných výrobků.

NE: Sáčky od kávy a různých potravin v prášku, kartony se zbytky potravin.

ANO: Drobný kovový odpad, který lze skrz otvor bez problémů prostrčit – plechovky od nápojů a konzerv, kovové tuby, alobal, kovové zátky, hřebíky, šroubky, kancelářské sponky a další drobné kovové odpady.

NE: Plechovky od barev a jiných nebezpečných látek, tlakové nádoby se zbytky látek, domácí spotřebiče a jiná vysloužilá zařízení složená z více materiálů.

ANO: Ovoce, zelenina, káva, čaj vč. sáčků, pečivo, skořápky vajíček i ořechů, lepenka, papírové kapesníky, ubrousky, květiny, zemina.

NE: Sklo, kamení, obalové materiály, kosti a maso, mléčné výrobky, podestýlka od domácích zvířat a jejich exkrementy, obtížně rozložitelné materiály

LS KAMENICTVÍ

Lukáš Steininger

- VÝROBA POMNÍKŮ
- ZHOTOVENÍ ŽULOVÝCH KRYCÍCH DESEK
- ZHOTOVENÍ ŽULOVÝCH RÁMŮ
- ZHOTOVENÍ PÍSMO
- DOPLŇKY – SVÍTILNY, VÁZY, MÍSY, FOTOKERAMIKA ...
- KOMPLETNÍ KAMENICKÉ PRÁCE

PŘEROVSKÁ 621, OLOMOUC 779 00
TEL.: 608 511 042, E-MAIL: info@kamenictviolomouc.eu

RV2201595/01

TEKAPUR Insulation Adhesive - pěna na lepení izolačních desek, 750ml

ZATEPLUJETE? **AKCE -18%**

Platnost AKCE do 30. 9. 2022

Sledujte aktuální infoleták č.3/2022 s řadou akcí a novinek na www.okentes.cz.

OKENTĚS Velkoobchod pro firmy a živnostníky
Val. Meziříčí • Ostrava • Brno • Praha • Žilina
aktuální ceny, novinky a akce na www.okentes.cz

RV2200437/04

RYCHLÝ A VÝHODNÝ PRODEJ A PRONÁJEM NEMOVITOSTÍ
- TRŽNÍ ODHAD ZDARMA

VNB REALITY

Volejte **774 409 430**

ING. ZUZANA KUČEROVÁ
SPECIALISTA PRO VÁŠ REGION

RV2201626/01

VOLITA SERVIS

Ušetřete na energiích! **Podzimní slevy!!**

- Nastavení oken a dveří
- Promazání kování a těsnění
- Výměna těsnění
- Výměna kování a komponentů
- Výměna skla
- a další...

+ **Bezplatná servisní obhlídka**

olomouc.volitaservis.cz
+420 606 082 165

RV2201585/01

CENTRAL PARK FLORA OLOMOUC pořádá koncert italské legendy v Olomouci

DRUPI & DAVIDE MATTIOLI

29/10/22 19:30

Výstaviště FLORA OLOMOUC pavilon A

Cena vstupenky stání/sezení: 795 Kč na místě, v den konání akce: 850 Kč
Předprodej vstupenek: SMSTICKET.cz, www.hotelflora.cz

Autogramiáda DRUPI pátek 28. 10. 2022/17:00/hotel Flora

RV2201594/01

Zelený internet na Olomoucku

Cena od **245 Kč**

Bez sekání. Bez starostí. Na zelenou.

Nordic telecom nordictelecom.cz
800 80 70 60

RV2200096/01

Jistota a stabilita zaměstnání
Flexibilní pracovní doba
Mzda 9. dne v měsíci na účtě

TO JE PRÁCE V KFC

Podívej se na kfc.jobs.cz
nebo nás kontaktuj:
pavlina.laubova@amrest.eu

RV2201153/04

Kam kráčí kultura? Kraj má připravenou koncepci na sedm let

Olomoucký kraj má novou Koncepti rozvoje kultury, kreativity a památkové péče pro období 2022–2029. Do její tvorby se zapojily stovky lidí od laické až po odbornou veřejnost. „Jedná se o strategický dokument – jakousi kuchařku, podle které se bude kultura v regionu rozvíjet. Koncepce už ve fázi své přípravy vzbudila velký ohlas, pořádali jsme několik seminářů a přišla k

ní více než stovka komentářů,“ uvedl Jan Žůrek, krajský radní pro oblast kultury. Koncepce je rozdělena do několika částí – analytické, návrhové a akčního plánu. Ten bude pro realizaci nejdůležitější, protože obsahuje pravidla, jak koncepci zasadit do současné kulturní scény v regionu. „Akční plán nabízí návod, jak novou koncepci přivést k životu, aby nešlo jen o stránky hustě

popsaného textu, ale o něco, co posune kulturu v našem kraji o další krok dopředu,“ dodal Žůrek. Koncepci schválilo v červnu krajské zastupitelstvo. Zájemci si ji mohou v pdf prostudovat na webu Olomouckého kraje, v tištěné podobě vyjde publikace na podzim.

Hana Sedláková

www.olkraj.cz/kulturni-koncepce

Duchovní hudba v proměnách století

Zahajovací koncert festivalu je připraven na neděli 25. září v dómu sv. Václava. Foto | archiv pořadatele

Letošní ročník Podzimního festivalu duchovní hudby zachovává tradiční dobu konání, počet koncertů i kvalitu pozvaných interpretů jako ročníky předešlé. Využívá mimořádného genia

loci města Olomouc, koncerty jsou umístěny do historicky cenných a akusticky pozoruhodných prostor spojených s duchovním, společenským a kulturním životem Olomouce.

Návštěvníci jsou zváni na sedm koncertů do arcidiecézního muzea a do pěti dominant města: dómu sv. Václava, chrámu Panny Marie Sněžné, baziliky Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku, kaple Božího

25. září – 22. října

Těla / Konviktu a do Husova sboru. Program letošního ročníku nabízí ojedinělý a žánrově i druhově pestrý program složený z duchovní hudby více než šesti století. Festival zahajuje slavnostní koncert v dómu sv. Václava, kde zazní kantáta pro sóla, sbor a orchestr Antonína Dvořáka Svatební košile podle balady K. J. Erbena.

Hana Sedláková

www.podzimni-festival.cz

38. Prix Bohemia Radio

Mezinárodní festival rozhlasové tvorby Prix Bohemia Radio je tradiční soutěžní přehlídkou toho nejlepšího z rozhlasové tvorby, jejímž vyhláшатelem

10. – 13. října

a pořadatelem je Český rozhlas. Pro 38. ročník festivalu, který se bude konat v Olomouci, byly vyhlášeny soutěžní kategorie Dokument, Drama, Reportáž a Podcast. Hlavním centrem

dění festivalu se stane Umělecké centrum Univerzity Palackého.

Vrátí se i nezávislá studentská porota, která rozhodne o držitelích Cen studentů ze všech soutěžních kategorií bez ohledu na předvýběr kolegů z odborných porot. Ambicí festivalu je rozvíjet a sdílet rozhlasovou tvorbu veřejnoprávních médií v evropských zemích s důrazem na země střední Evropy. Základním smyslem a posláním festivalu Prix Bohemia Radio je zvyšování kvality rozhlasové tvorby a prezentace

veřejnoprávních médií zemí jako institucí, které vytvářejí a šíří kulturní hodnoty.

Rozhlasové dokumenty, dramata, reportáže a podcasty, které budou bojovat o ceny Prix Bohemia Radio 2022, si návštěvníci mohou vychutnat pouze s akreditací festivalovou kartou, která je zcela zdarma. Akreditace se spouští několik týdnů před zahájením festivalu.

Hana Sedláková

www.prixbohemia.rozhlas.cz

EDO 2022 bubli*fuck

Do 9. října se koná ve Sluňákově, centru ekologických aktivit města Olomouce v Horce nad Moravou, 32. ročník největšího environmentálního festivalu v ČR, který nabídne pestrý program naplněný besedami, výlety, výstavami, aktivitami pro rodiny, workshopy a Edojarmarkem. Tématem letošního ročníku je pobyt a komunikace v uzavřených bublinách propojeného světa. EDO 2022 nabízí prostor, kde bubliny praskají, spory jsou východiskem pro nacházení porozumění a pro hledání souvislostí.

Juraj Aláč

www.ekologickednyolomouc.cz

VÝSTAVY

Lubomír Bartoš: Výstava k 85. narozeninám umělce

Do 30. 10., Muzeum Šumperk (výstavní síň)

22. 9. zahájení výstavy vernisáží v 17:00

Šumperský malíř Lubomír Bartoš oslaví životní jubileum se svými příznivci tradiční výstavou v šumperském muzeu. Ve Výstavní síni představí především recentní práce z posledních pěti let, ohlédně se však rovněž za svou starší tvorbu.

Nikdy to nevzdám! Životní zápasy právníka Františka Doležela

Do 29. 9., galerie Biblio, Vědecká knihovna v Olomouci

Letos v září uplynulo padesáté výročí úmrtí právníka Františka Doležela (1900–1972), jehož pohnutý životní příběh připomíná Vědecká knihovna v Olomouci knižní novinkou a doprovodnou výstavou. Tento prostějovský rodák, jehož profesní kariéra byla po drtivou část života spojena s Olomoucí, je v dějinném povědomí spojen s vyšetřováním tzv. krčmaňské aféry. Tato kauza rozvířila na podzim roku 1947 v celostátním i regionálním měřítku politickou atmosféru, a právě olomoucký státní zástupce František Doležel byl pověřen tento pokus o atentát na nekomunistické ministry vyšetřit. Po únorovém puči roku 1948 jej čekalo sedm let ve vězení a až do své smrti žil jako „bývalý člověk“. Kniha je k dostání v knihovně či v e-shopu na www.vkol.cz.

Návrat domů nežádoucí. Mecenáš Bruno Winter

Do 30. 10., Galerie Špalíček Prostějov

Výstava připomíná uplynulých 80 let od prvních hromadných transportů prostějovských Židů do koncentračních táborů. Zároveň přibližuje osud místního židovského podnikatele, sběratele a mecenáše Bruna Wintera, který věnoval v roce 1939 svou hodnotnou kolekci hodin prostějovskému muzeu.

KDO? JAK! Aneb Komenský, kam se podíváš

Do 30. 10., Muzeum Komenského v Přerově

Život a dílo Jana Amose Komenského již celá staletí nabízí inspiraci mnoha lidem – umělcům, pedagogům, filozofům a mnoha dalším. Střední průmyslová škola stavební v Lipníku nad Bečvou se na myšlenky učitele národů také naladila a vytvořila tak zajímavý soubor výtvarných prací. Žáci oboru Grafický design zpracovávali úkoly inspirované jeho dílem a myšlenkami, které nyní představují na výstavě.

Dagmar Havlíčková – Modlitby

Do 6. 11., Muzeum Komenského v Přerově

Olomoucká umělkyně Dagmar Havlíčková představuje tvorbu tzv. psaných obrazů, kdy vzniká zvláštní syntéza výtvarného cítění a náboženské spirituality.

Panství Kolštejn v gotice a renesanci

Do 13. 11., Hollarova galerie, Vlastivědné muzeum v Šumperku

Nová výstava bude patřit dějinám panství Kolštejn od nejstarší písemné zmínky v roce 1313 do převzetí dominia Lichtenštejny po bitvě na Bílé hoře. Výstava představí nejvýznamnější majitele panství, vývoj osídlení i hospodářství, náboženské poměry a dochované stavební památky.

Čtvero ročních období – PODZIM

Do 24. 11., Muzeum Komenského v Přerově

Další školní obrazy ze svých sbírek, tentokrát k tématu ročních období, jsou k vidění na chodbě v druhém patře přerovského zámku.

Nemoc nechodí po horách, ale po lidech. Dějiny zdravotní péče na Jesenicku

Do 31. 12., Vlastivědné muzeum Jesenicka

Ačkoliv se Jesenicko mohlo od 19. století pyšnit vysokou koncentrací lázeňských zařízení, vývoj zdravotní péče prošel i zde běžným zdlovahavým vývojem, korunovaným až koncem století vznikem institucionalizovaných nemocnic.

Mušle Středomoří

Do 5. 3. 2023, Vlastivědné muzeum v Olomouci

Výstava ukáže pestrost tvarů a barev mušlí Středomoří, a to téměř sta druhů na jednom místě. Dozvíte se také mnoho zajímavostí o životě mořských měkkýšů i o tom, k čemu je lidé využívali.

Příroda – od počátku bez konce

Nová expozice – Vlastivědné muzeum v Olomouci

Přes jeden a půl tisíce exponátů, desítky interaktivních prvků, počítačové hry i vlastní dokumentární filmy o přírodě. To vše tvoří novou zážitkovou Přírodovědnou expozici ve Vlastivědném muzeu v Olomouci. Nevšední zážitek návštěvníkům zajistí seismograf, jenž v reálném čase zobrazuje záchvěvy zemského povrchu, zajímavostí je obří achát, čelist mamuta či největší semeno na světě ukryté donedávna ve starých muzejních sbírkách.

Češi z makabiády přivezli medaile

Olomoucký plavec Roman Gronský vybojoval na Světové makabiádě v Izraeli celkem 4 cenné kovy.

Foto | Archiv R. Gronského

Olympiády a paralympiády jsou snem každého sportovce a zná je úplně každý. Třetím největším sportovním setkáním je makabiáda určená sportovcům židovského původu. Světové makabiády se konají také ve čtyřletém cyklu, ale na rozdíl od klasické olympiády jsou vždy jen v Izraeli. Tak odpadá výstavba „olympijské vesnice“, protože sportovci startující v určité disciplíně bydlí vždy v hotelích nedaleko sportoviště.

V Izraeli reprezentovali Českou republiku dva členové evropského týmu ledního hokeje – útočník Jiří Polák z Olomouce a brankář Jan Král z Liberce, kteří vybojovali bronzové medaile. Triatlonista David Steiner skončil na bronzové příčce a olomoucký plavec Roman Gronský v kategorii 70-74letých získal zlatou a tři bronzové medaile. Stolní tenista Lukáš Štěpánek jako jediný z české výpravy odjel bez medaile.

Juraj Aláč

Úspěšným sportovcům kraj poděkoval za reprezentaci

Dvě různá sportovní odvětví, ale obě s nejcennějšími kovy. Poslední srpnový den poděkoval náměstek hejtmána Michal Zácha úspěšným sportovcům z regionu.

Potkal se s Petrem a Radkem Krejčířkovými z Aeroklubu Hranice, kteří z letošního mistrovství světa přivezli zlato a bronz. Přivítal také reprezentační tým mladých inline hokejistů z IHC Night Birds Přerov, kteří se stali mistry Evropy.

„Rád jsem všem sportovcům osobně potřásl rukou za skvělou reprezentaci Olomouckého kraje. Pokud je někdo tak úspěšný a doveze medaile, zaslouží si poděkování a pochvalu. Navíc pro nás jako významné podporovatele sportu je to vizitka dobré práce,“ řekl náměstek Michal Zácha.

Medaile v bezmotorovém létání po dvaceti letech

Otec a syn Krejčířkovi se v srpnu zúčastnili v Maďarsku Mistrovství světa v bezmotorovém létání. Radek Krejčířík uspěl v nejvyšší volné třídě a vybojoval bronzovou medaili. Jeho otec Petr létal ve třídě

Mladí inline hokejisté přivážejí cenné kovy z mistrovství pravidelně.

Foto | Olomoucký kraj

dvousedadlových kluzáků s rozpětím křídel 20 metrů a s kolegou Ivanem Novákem získali titul mistrů světa. „Česká republika v tomto sportu medaile vyhrává, ale ne pravidelně. Titul mistra světa se pro naši zemi povedlo vybojovat po asi dvaceti letech,“ uvedl Radek Krejčířík.

Inline hokejisté vyhrávají pravidelně

To mladí inline hokejisté se z titulu na evropském šampionátu radují pravidelně. „Vyhráli jsme obě kategorie – U16 i U18.

Hráči do šestnácti let ještě o titul mistrů Evropy nikdy nepřišli. Osmnáctiletí hokejisté ho znovu získali po roční pauze,“ sdělil Patrik Škandera, asistent trenéra IHC Night Birds Přerov.

Hejtmanství dává do rozvoje sportu v regionu milióny korun ročně – nejen na samotnou činnost sportovců, ale investuje také do rekonstrukcí sportovního zázemí a přispívá třeba i na výchovu nových trenérů. Zvláště důraz pak klade na podporu sportovců s hendikepem.

Juraj Aláč

Sportovní hry seniorů se zahraniční účastí

Desítky zahraničních účastníků se zapojily do letošních Sportovních her seniorů, které se v Olomouckém kraji uskutečnily 18. srpna na stadionu TJ Lokomotiva Olomouc. Kromě početné skupiny z Polska přijeli tradičně i Slovinci. Celkem na hřiště vyrazilo zhruba 260 seniorů.

Seniři soutěžili v družstvech a poměřovali síly v deseti disciplínách. Běh letos pořadatelé kvůli tropickým teplotám vynechali – nahradila ho golfová dovednost. Dále se soutěžilo třeba v košíkové nebo pétanque. Kromě sportu se seniři věnovali také doprovodnému programu, během něhož vznikla řada nových přátelství.

Foto | 2x Olomoucký kraj

Veteráni obsadili šternberské náměstí

Desítky historických vozů zaplnily město Šternberk v rámci tradiční výstavy Rallye Ecce Homo. Svoje vozy, nejméně 40 let staré, pak provedli řidiči jízdou po okolí a jízdami pravidelnosti na legendární trati Ecce Homo. Letošní ročník byl výjimečný, od obnovení historie EH Historic to byl už 30. ročník. Přihlásilo se na něj rekordních 262 účastníků. Při této příležitosti měla akce i svou patronku. Stala se jí herečka Markéta Hrubošová.

Foto | Dalibor Sedlák

Andělská jízda pro Karla Lopraise

Nabýlískaní veteráni projeli první zářijový víkend na trase z Koutů nad Desnou do Resortu Sobotín v rámci akce Trofeo Niké Jeseníky 2022. Za Olomoucký kraj je do Sobotína přijel pozdravit hejtmán Josef Suchánek a Milada Sokolová, uvolněná členka zastupitelstva pro oblast vnějších vztahů a cestovního ruchu. Šlo o už 22. ročník akce a zúčastnilo se jej 35 posádek historických vozidel.

Foto | Olomoucký kraj